

Emissie portefeuille en plan van aanpak

Scope 3 Maas BV

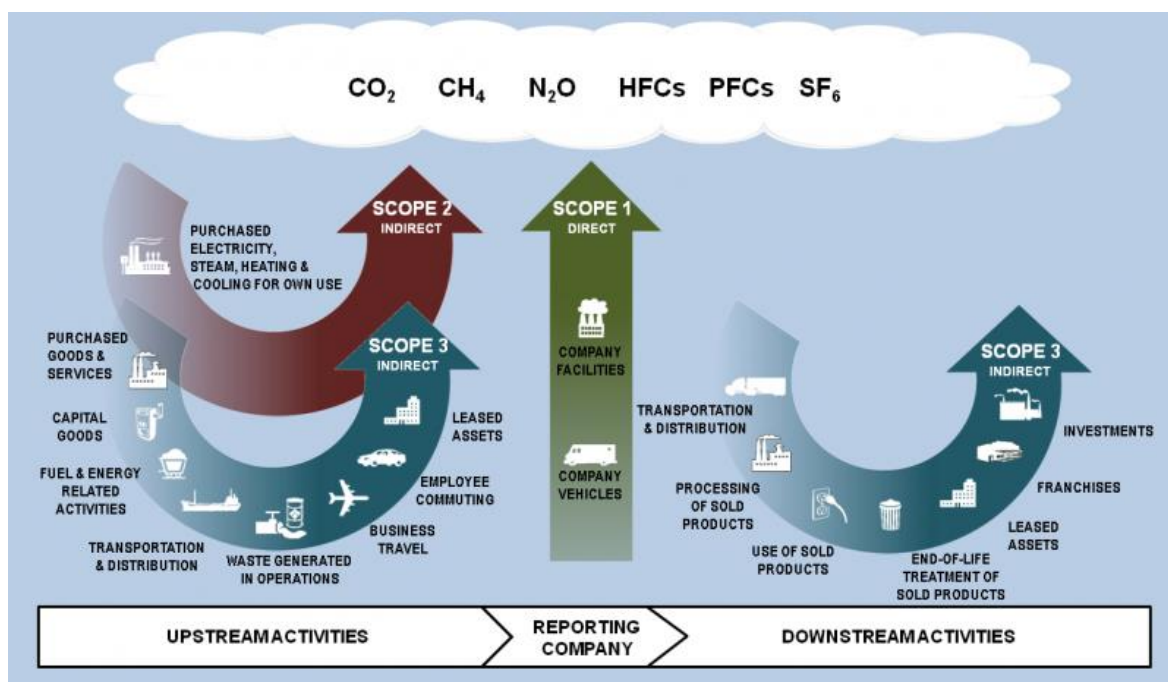
1.1 DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN MAAS BV

Maas BV is zich bewust van haar verantwoordelijkheid voor het milieu bij de uitvoering van de werkzaamheden en heeft ervoor gekozen om zich te certificeren voor de CO₂ prestatieladder.

Zuinig omgaan met energie en het terugdringen van onze CO₂-uitstoot heeft continu aandacht binnen ons bedrijf. De CO₂-uitstoot die direct- en indirect door onze activiteiten, werkzaamheden en projecten worden gegenereerd hebben we in kaart en hiervoor zijn reductiedoelstellingen geformuleerd en gerealiseerd.

Naast het reduceren van CO₂ in haar eigen organisatie wil Maas BV ook bijdragen aan CO₂-reductie in haar waardeketen en in de sector waarin zij opereert. Enerzijds om gestructureerd te blijven werken aan verdere emissiereductie en duurzaamheid en anderzijds om aanbestedingsvoordeel te realiseren bij (openbare) aanbestedingen.

Voor het behouden van niveau 5 op de CO₂ prestatieladder moeten de scope 3 emissies upstream en downstream in de waardeketen kwantitatief bepaald worden.

Figuur 2: overzicht van de GHG-scopes en emissies in de waardeketen
(bron: http://www.ghgprotocol.org/files/ghgp/public/scopes_diagram.pdf)

We willen inzichtelijk krijgen in scope 3 welke emissies een gevolg zijn van de activiteiten die we uitvoeren maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf. Voorbeelden zijn emissies voortkomende uit de productie van ingekochte materialen, verwerking van het afval en het gebruik van het door het bedrijf aangeboden/verkochte werk, dienst of levering. SKAO rekent 'Business Travel' (Business Travel= 'Business air Travel' en 'Personal Cars for business travel') tot scope 2. (bron: CO₂ prestatieladder generiek handboek, versie 3.0).

Het CO₂-Prestatieladder generieke handboek, versie 3.0, d.d. 10 juni 2015, geeft aan dat voor het een bedrijf voor het behalen van niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder aantoonbaar inzicht heeft in de meest materiele emissies uit scope 3. Als middelgroot bedrijf moet Maas BV

uit deze scope 3 emissies een kwantitatieve inschatting maken van de meest materiële emissies en weten bij welke partijen deze emissies ontstaan.

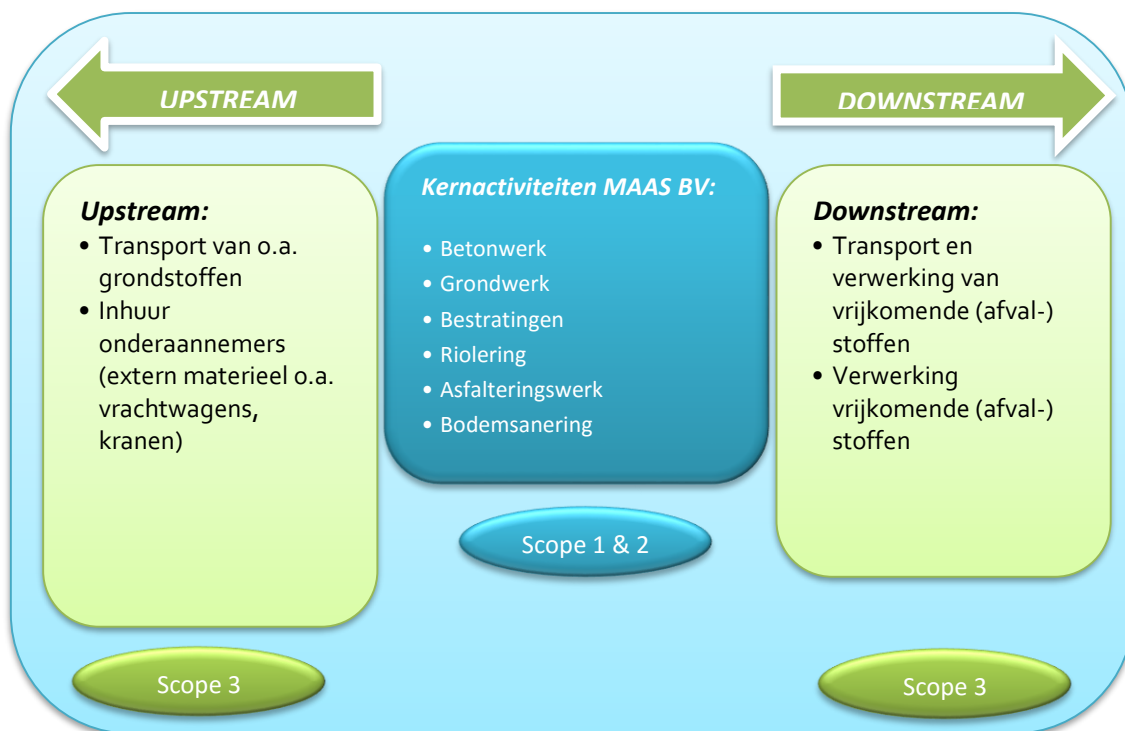
2 SCOPE 3 ANALYSE

Voor de Maas BV (en aannemerij in het algemeen) wordt een belangrijk deel van de totale CO₂-emissie gevormd door de inkoop van goederen of diensten en transport en het eigen brandstofverbruik voor het materieel.

2.1 DE WAARDEKETEN

De waardeketen van de bestaat voornamelijk uit de levering van diensten/werken in de GWW-sector en Betonwerken.

In de upstream keten/activiteiten zijn de belangrijkste ketenpartners te bepalen door een onderzoek naar de inkoopwaarde van de leveranciers. Dat geeft een reëel beeld van de grootste(A)- leveranciers. De belangrijkste upstream ketenpartners zijn leveranciers van beton, grondstoffen voor aanleg en onderhoud van bestratingen, en onderaannemers. Financieel gezien vormen de leveranciers en onderaannemers daarbij de grootste groep.

Figuur 3: schematische weergave van de waardeketen

Om inzichtelijk te krijgen welke ketenpartners van groot belang zijn voor de totale uitstoot is gekeken naar de CO₂-uitstoot en inkoopwaarde die zij vertegenwoordigen.

Omdat Maas BV veelal werkt op de openbare markt zijn de overheden en semi-overheden als gemeenten, provincies en waterschappen de belangrijkste ketenpartners op basis van verkoop. De opdrachtgevers wisselen jaarlijks, waardoor het geven van een exact overzicht hier weinig zinvol is.

2.2 MEEST MATERIELE SCOPE 3 EMISSIES

Om de rangorde te kunnen bepalen van de meest materiële scope 3 emissies zijn de onderstaande stappen gevolgd:

1. Bepalen van de belangrijkste scope 3 hoofdcategorieën zoals genoemd in de Corporate Value Chain (scope 3) – Accounting and Reporting Standard. Daarbij is hoofdzakelijk de omvang en mate van beïnvloedbaarheid bekeken.
2. Selectie van top 6 van scope 3 subcategorieën (activiteiten/producten/diensten). De rangorde geeft aan welke emissies in scope 3 van de Maas BV het grootst zijn.

2.2.1 DE SCOPE 3 HOOFDCATEGORIEËN

In de onderstaande tabel zijn de hoofdcategorieën van de scope 3 emissies weergegeven. De relevante categorieën voor de Maas BV leveren op basis van de inkoopwaarde-analyse een substantiële CO₂-emissie. Een ander belangrijk criterium voor relevantie is de mate van invloed die de Maas BV heeft om reductie van deze emissies. De categorieën worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 2: Relatieve omvang

PMC's sectoren en activiteiten	Categorie	Omschrijving van activiteiten	Relatief belang van CO ₂ belasting en invloed van de activiteiten		Potentiele invloed	Rangorde
			3 Sector	4 Activiteiten		
1	-	2	3 Sector	4 Activiteiten	5	6
Leverancier bouwstoffen	Inkoop goederen	Genereren goederen	Groot	Middelgroot	Klein	3
Leverancier personeel diensten	Inkoop diensten	Uitvoering projecten	Klein	Klein	Middelgroot	6
Leverancier advies	Inkoop diensten	Uitvoeren projecten	Klein	Klein	Middelgroot	7
Leveranciers brandstof	Brandstof	Leveren brandstof	Groot	Groot	Groot	- Scope 1
Onderaannemer divers	Inkoop diensten	Uitvoeren projecten	Middelgroot	Middelgroot	Groot	5
Onderaannemer fundering	Inkoop diensten	Uitvoeren projecten	Middelgroot	Middelgroot	Groot	2
Onderaannemer bouwactiviteiten	Inkoop diensten	Uitvoeren projecten	Middelgroot	Groot	Groot	4
Onderaannemer Damwanden	Inkoop diensten	Uitvoeren projecten	Groot	Groot	Groot	1
Transport	Transport	Transport	Groot	Klein	Middelgroot	9
Vervoer	Woon-Werk verkeer	Woon-werk verkeer	Middelgroot	Klein	Groot	8
Afvalverwerking	Reststoffen	Verwerking afvalstoffen	Groot	Middelgroot	Middelgroot	10

Tabel 3: rangorde

PMC's sectoren en activiteiten	Rangorde	Opmerkingen
Onderaannemer Damwanden	1	
Onderaannemer Fundering	2	
Leveranciers bouwstoffen	3	

PMC's sectoren en activiteiten	Rangorde	Opmerkingen
Onderaannemer bouw activiteiten	4	
Onderaannemer divers	5	
Leverancier personeelsdiensten	6	
Leverancier advies	7	
Vervoer	8	
Transport	9	
Afvalverwerking	10	Afvalstoffen vallen onder verantwoordelijkheid van de onderaannemers

Tabel 4: omvang en mate van invloed op de scope 3 hoofdcategorieën

Scope 3 hoofdcategorieën	Van toepassing binnen	Inkooppercentage	CO ₂ -emissies	Invloed (veel, matig, weinig)
UPSTREAM				
1 Ingekochte goederen	Ja	9,2	-	Veel/matig
1 Ingekochte diensten	Ja	88,8%	-	Veel/matig
2 Kapitaalgoederen	Nee	-	-	N.v.t.
3 Brandstof en energie gerelateerde activiteiten	Nee	-	-	N.v.t.
4 Transport en distributie	Nee	-	-	N.v.t.
5 Reststoffen/afval tijdens productie	Nee			N.v.t.
6 Zakelijk openbaar vervoer	Nee	-	-	N.v.t.
7 Woon-werk vervoer werknemers	Nee	-	-	N.v.t.
8 Geleasede goederen	Nee	-	-	N.v.t.
DOWNSTREAM				
9 Transport en distributie	Ja (categorie 4)	-	Zie categorie 4	Veel/matig
10 Verwerking gekochte producten door koper	Nee	-	N.v.t.	N.v.t.
11 Gebruik van verkochte producten	Nee	-	N.v.t.	N.v.t.
12 Verwerking producten (end-of-life treatment)	Nee	-	***	N.v.t.
13 Lease goederen	Nee	-	N.v.t.	N.v.t.
14 Franchises	Nee	-	N.v.t.	N.v.t.
15 Investerings	Nee	-	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de categorieën die niet van toepassing zijn:

Niet alle categorieën voor scope 3 emissies zoals beschreven in de Corporate Value Chain Accounting & Reporting Standard zijn van toepassing op Maas BV.

- * Ad 3: de brandstoffen voor transport en distributie zijn in de emissiefactoren meegenomen (well-to-wheels) en vallen in scope 1.
- Ad 6: er worden geen zakelijke reizen met openbaar vervoer gemaakt
- ***Ad 9/10/11: Maas BV levert voornamelijk een eindproduct. Projecten worden uitgevoerd en opgeleverd en daarbinnen wordt gebruik gemaakt van bouwmaterialen en –producten en bouw gerelateerde diensten (zie categorie 1). De activiteiten worden zoveel mogelijk gecombineerd met de overige activiteiten van de groep (gecombineerde transporten). Deze activiteiten worden daarom meegenomen in categorie 5.
- *** Ad 12: de vrijkomende stromen worden meegenomen in categorie 5
- Ad 13: er worden geen leasegoederen geleased aan derden.
- Ad 14: er is geen sprake van franchise.

- Ad 15: Maas BV is geen investeerder.

2.2.2 CATEGORIEËN VAN TOEPASSING VOOR MAAS BV

De categorieën en CO₂ effecten die van toepassing zijn voor de Maas BV worden hieronder toegelicht.

1. Ingekochte goederen (a) en diensten (b)

Aan de hand van inkoopgegevens is de omvang van deze categorie bepaald. Het betreft de inkoop van bouwmaterialen e.d.

Ook is hier de inkoop van diensten meegenomen, zoals advieswerkzaamheden, inhuur personeel, inhuur van materieel (kranen etc.), transport en onderaanneming van onder andere straatmakers en grondverzet. In de categorie inkoop diensten wordt veel meer CO₂ uitstoot gegenereerd ten opzichte van de ingekochte goederen.

Overige diensten zoals inwinnen van advies leveren relatief weinig CO₂-uitstoot, hierbij bestaat CO₂-uitstoot uit vervoer naar locaties van Maas BV. In de meeste gevallen is dit gering.

De invloed op deze categorie is groot. Maas BV bepaalt zelf welke producten/materialen en diensten worden ingekocht en welke eisen daarbij gesteld worden aan de leveranciers.

2. Kapitaalgoederen

De relevante eigen kapitaalgoederen bestaan bedrijfs- en personenauto', graafmachine, wiellader en heftruck.

Voor de kapitaalgoederen geldt dat binnen de gehele levenscyclus (van winning materialen tot en met de einde levensduurfase) de gebruiksfase verre weg de hoogste CO₂-uitstoot heeft. Bij aanschaf van nieuwe goederen/materieel of huisvesting kan rekening gehouden worden met de CO₂ die daarmee gepaard gaat. In de gebruiksfase valt het energiegebruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot binnen scope 1 en 2 van de Maas BV. De invloed op deze categorie is matig, is zijn momenteel weinig CO₂ gegevens bekend over de gehele levenscyclus van een product, hierdoor kan Maas BV geen onderscheid maken. Wel wordt gekeken naar aanschaf van zuinig materieel.

3. Transport en distributie

In deze categorie vallen het transport van ingekochte goederen en transport door middel van ingehuurde vrachtwagens en/of ander materieel. Op basis van de brandstofhoeveelheden is de CO₂-uitstoot geraamd. De emissies zijn het gevolg van aanvoer van bouwmaterialen naar de projectlocatie of bedrijfslocatie. De bouwmaterialen worden per as aangevoerd. Deze transportdiensten zijn matig tot veel te beïnvloeden omdat de transportactiviteit een onderdeel is in het proces van de leverancier/onderaannemer. Maas BV kan samenwerken met de transporteur om CO₂ samen te reduceren.

4. Reststoffen/afval tijdens productie

Bij milieukundige werken komen grondstromen vrij. De verwerking daarvan leidt tot CO₂-emissies. Hierbij moet gedacht worden aan onder andere grond, puin en bedrijfsafval. De invloed is matig te beïnvloeden omdat afvalstromen onder verantwoording van onderaannemers vallen, maar het proces uiteindelijk wordt uitgevoerd door de verwerker.

5. Woon-werk verkeer werknemers

De emissies zijn op basis van de gemiddelde woon-werkafstand van de medewerkers geraamd op basis van de uitgekeerde reiskostenvergoedingen. De werknemers die met de privéauto naar het werk komen genereren een emissie die valt binnen scope 3. De mate van invloed hierop is groot. Er kan gestuurd worden op terugdringing hiervan door bijvoorbeeld carpoolen en stimuleren zuinig rijden. Veel van de medewerkers beschikken over een bedrijfsauto of worden opgehaald door een collega. Maas BV stimuleert het rechtstreeks naar de projecten rijden, om op deze wijze brandstof en tijd te besparen. Dit wordt gestimuleerd door de vergoeding van reistijd zodanig op te bouwen, dat deze alleen bij voldoende rechtstreeks reizen dekkend is.

6. Geleasede goederen

Maas BV leaset 6 bedrijfswagens. Evenals bij de kapitaalgoederen in hoofdcategorie 2 geldt dat binnen de gehele levenscyclus (van winning materialen tot en met de einde levensduurfase) de gebruiksfase de hoogste CO₂-emissie. Bij de leaseafspraken kan gestuurd worden op emissies, echter gedurende het gebruik kan gestuurd worden op brandstofverbruik (scope 1).

7. Transport en distributie

De emissies zijn het gevolg van transport van vrijkomende grondstromen van bij de projecten van Maas BV. Hiervoor geldt hetzelfde als voor categorie 4 in relatie tot categorie 5. De invloed is matig tot veel vanwege wet- en regelgeving.

De norm geeft richtlijnen om te komen tot de meest materiele scope 3 emissiebronnen die samen 100% bijdrage leveren aan de totale scope 3 emissies. Bij de categorie transport worden de meeste CO₂-emissies verwacht alleen gericht op Maas BV. Tevens is de categorieën inkoop goederen en afval ook zeer belangrijk.

3 MOGELIJKHEDEN TOT REDUCTIE

Aan de hand van deze analyse kunnen strategieën en reductiemogelijkheden bepaald worden. Bij het benoemen van kansrijke mogelijkheden om CO₂ terug te dringen is van belang:

- De hoeveelheid CO₂ die bespaard kan worden door de maatregel;
- In welke mate Maas BV invloed heeft op het proces waar de maatregel betrekking op heeft;
- Haalbaarheid van de maatregel.

3.1 SCOPE 3 STRATEGIEËN

Maas BV heeft geanalyseerd waar de meeste CO₂-emissies liggen binnen scope 3. In de rangorde zijn tien verschillende categorieën geïdentificeerd, waarvan Onderaannemers en inkoop van goederen de belangrijkste factoren bleken te zijn binnen Maas BV. Om de scope 3 emissies te reduceren wil Maas BV de reductie maatregelen richten op de top 6 van de rangorde tabel. Hier worden de meeste CO₂-emissies verwacht en kan ook de meeste invloed worden uitgeoefend. Belangrijke aspecten in deze strategie zijn: inkoopbeleid aanpassen, samenwerkingsverbanden aangaan met belangrijkste ketenpartners, intern bewustwording creëren bij alle medewerkers. Genoemde strategieën worden uitgewerkt in de volgende paragraaf als reductiemaatregelen.

3.2 AFWEGING REDUCTIE MAATREGELEN

Waar het meeste reductie te behalen is, is bij goederen en diensten en transport. Overige categorieën zijn afval, kapitaalgoederen en woon-werkverkeer. Onderstaand worden mogelijke maatregelen geïnventariseerd voor het daadwerkelijke inzetten van de maatregelen wordt een overweging gemaakt op basis van relevantie, financiële overwegingen en haalbaarheid.

Categorie	Reductie-mogelijkheid	Afweging	Uitvoeren ja / nee	CO ₂ Reductie-mogelijkheid (%)	Meet-methode
Inkoop goederen	Inhuren goederen en diensten van bedrijven gecertificeerd conform CO ₂ Prestatieladder (minimaal niveau 3) of ISO14001	Veel reductie mogelijk, goed te implementeren	Ja	2%	Leveranciers beoordeling
Inkoop goederen en diensten	Inhuren goederen en diensten in de regio van Maas BV;	Veel reductie mogelijk, goed te implementeren	Ja	3%	Leveranciers beoordeling/ facturen
Transport	Mogelijkheden inventariseren met vol-vol rijden van transportdiensten	Veel reductie mogelijk, goed te implementeren	Ja	5%	Transport-bewegingen meten/ facturen
Transport	Alternatieve transportmogelijkheden afwegen (schepen e.d.)	Veel reductie, projectmatig beoordelen	Ja	PM	Overweging maken in projectplan
Inkoop diensten	Beleid opstellen woon-werkverkeer inleenkrachten	Weinig invloed en weinig reductie	Nee	-	-
Woon-werkverkeer	Beleid herzien woon-werkverkeer	Huidig beleid is voldoende, zal weinig reductie opleveren	Nee	-	-
Afval	Inzetten afvalverwerker met milieuvriendelijke afvalverwerkings-processen	Lastig te inventariseren welke verwerker milieuvriendelijkst is. Acties opgenomen in ketenanalyse	Nee	-	-

3.3 REDUCTIEDOELSTELLING

De doelstelling is een reductie van 10% op de totale CO₂-uitstoot binnen scope 3 in 2020 ten opzichte van het basisjaar 2016.

3.4 REDUCTIE MAATREGELEN

Om de reductiedoelstelling te kunnen realiseren en monitoren worden de volgende maatregelen genomen:

1. Aanpassen inkoopbeleid goederen en diensten
  - a. Bij voorkeur inzetten leveranciers gecertificeerd conform CO₂ Prestatieladder (minimaal niveau 3) of ISO14001;
  - b. Inzetten regionale leveranciers goederen en diensten.
2. Inzicht krijgen in CO₂-emissies van de belangrijkste ingekochte goederen
  - a. Gericht maatregelen nemen ten aanzien van CO₂-uitstoot.
  - b. Leveranciersbeoordeling
3. Brandstof reductie bij transport (zie tevens ketenanalyse transport)
  - a. Bij voorkeur inzetten transportbedrijven gecertificeerd conform CO₂ Prestatieladder of ISO14001;
  - b. Inzicht genereren in transportmiddelen bij leveranciers, voorkeur geven ook zuinig materieel;
  - c. Stimuleren zuinig rijden door middel van cursus Zuinig rijden;
  - d. Projectmatig beoordelen welke transportbewegingen de meeste CO₂ reductie opleveren.
4. Afval reduceren en milieuvriendelijker scheiden en laten verwerken (zie tevens ketenanalyse)
  - a. Mogelijkheden bespreken met afvalverwerker;
  - b. Beter manieren inzetten om hout te scheiden;
  - c. Medewerkers bewust maken van afval en hun verwerking;
  - d. Afvalverwerker jaarlijks beoordelen op methoden van afvalverwerking;
  - e. CO₂ besparing van biobrandstof ten opzichte van reguliere brandstof analyseren.

Om de voortgang van de geformuleerde reductiedoelstellingen te bewaken, zal periodiek (tenminste halfjaarlijks) een voortgangsrapportage worden gepubliceerd (eis 4.B.2).

4 BRONNEN

- Handboek CO2-Prestatieladder 3.0 uitgegeven door SKAO d.d. 10-06-2015.
- Green House Gas-Protocol - A Corporate Accounting and Reporting Standard, maart 2004.
- Green House Gas-Protocol - Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard, september 2011.
- Duurzame leverancier ([www.duurzame leverancier.nl](http://www.duurzameleverancier.nl)) d.d. 24 november 2015.
- Website SKAO (www.SKAO.nl) diverse data september, oktober, november.